

Donderdag 15 februari 1917 – ochtendeditie

Belgisch Rode Kruis.

De leden van het Belgische Rode Kruis in Nederland hebben een jaarlijkse vergadering te 's Gravenhage gehouden onder voorzitterschap van de heer Edgar de Potter d'Indoye.

Aanwezig waren afgevaardigden uit het gehele land en uit Nederlands Indië.

De voorzitter besprak de aard en de taak van de Rode Kruisverenigingen, daarbij herinnerend aan hun ontstaan en werking sedert 1863, en betoogde, dat het een misdaad tegenover de mensheid zou zijn, indien men geen gevolg zou geven aan de bedoeling, waarmee die verenigingen worden opgericht. Spreker merkte hierbij op, dat het Belgische Rode Kruis ten eerste heeft meegewerkt tot verzachting van het lijden der gewonde soldaten aan het Belgische front. Het heeft sinds 1915 vijf grote hospitalen gesticht te De Panne, Calais en Virval, welke hospitalen onder zijn toezicht worden gebouwd en ingericht en voorzien van alle moderne comfort en materialen. De aanvoer van benodigdheden geschiedt door vrachtauto's en het vervoer van gewonden door ambulanceauto's. De dagelijkse uitgaven van het Belgische Rode Kruis zijn enorm. Dank zij de edelmoedigheid van de Hollandse bevolking, kon dit werk gedeeltelijk in de behoeften voorzien.

De secretaris, de heer M. P. Delleur, deelt mede, dat belangrijke giften uit alle delen van het land en uit de koloniën werden gezonden. Belangrijk was de hulp door Holland zonder ophef aan het Belgische Rode Kruis verleend. Ze beliep een kapitaal van 655.857 F en stelde in staat 25 ambulanceauto's naar het slagveld te zenden en 206 hospitaalbedden in te richten.

Daarna brachten de afgevaardigden rapporten uit over de werkzaamheden van de verschillende comités voor de propaganda.

De voorzitter wenste de heer F. D. Cochina, gedelegeerde van het Comité voor Nederlands-Indië, geluk met de verkregen uitkomst:: gedurende het jaar van inschrijving werd 135.000 frank ingezameld.

Aan het einde van de vergadering hebben de leden van het Belgische Rode Kruis aan hun erevoorzitster, koningin Elisabeth, een telegram gezonden, waarin zij hun onwrikbare gehechtheid en toewijding betuigen.

Deportatie van Belgen.

De afdeling Den Haag van de Bond van Neutrale Landen heeft gisteravond in Pulchri Studio een drukbezochte vergadering gehouden, met als sprekers de heren Menno Rijke en dr. Terwagne, Belgisch kamerlid, over de deportatie der Belgen.

De eerste spreker, de heer Menno Rijke, begon allereerst mede te delen wat men hem als student onder deportatie had leren verstaan.

Het staat gelijk met verlamming, men beschouwde de gedeporteerde als een misdadiger.

Spreker komt vervolgens tot een beschouwing van wat in de oudheid onder het buitrecht werd verstaan.

De krijgsgevangene wordt de slaaf van de overwinnaar, dit was het grondbeginsel. Doch toen liet men de weerloze bevolking vrij.

De Haagse conventie bepaalde, dat de eer en de kracht van het gezin en het persoonlijk eigendom in het veroverde gebied moeten worden geëerbiedigd.

En thans durft men in de burelen van De Toekomst de houding van de Duitse regering inzake deportatie te verdedigen.

Dante, de apostel der gerechtigheid, die zich zo fel tegen de wrede krijgsvoering uitsprak, wordt door de Duitsers in het slijk gesleurd.

Spreker roemt vervolgens het Franse volk, de decadenten, die zo schitterend weerstand boden. Ze verklaarden dat België Frankrijk heeft gered.

Wie zou thans nog willen beweren, vraagt spreker dat voor de overwinning alles geoorloofd is?

Met verschillende uitspraken van bekende Duitse rechtsgeleerden tracht spreker aan te tonen, dat de Duitsers thans hier lijnrecht tegenin handelen.

Bismarck was de uitvinder van het monster "het aannemen van een welwillende neutraliteit".

De uitspraak van rechtsgeleerden hiertegen was Bismarck een doorn in het oog. Hij wilde een Duits reactionair volkenrecht.

Spreker wijst dan op de houding van Duitsland tegenover België, toen het een ultimatum stelde en de belofte indertijd door dat land afgelegd voor zijn onschendbaarheid.

Duitsland heeft ter verdediging van de deportatie een beroep gedaan op art. 43 van de Haagse Conventie, waarbij het de bevolking tot arbeid mag dwingen. Het was juist Duitsland die deze bepaling in het leven riep.

Door de arbeiders te dwingen deel te nemen aan het werken voor krijgsverrichtingen schendt Duitsland echter het laatste lid van art. 23.

Van de neutrale landen is het vooral Amerika geweest, dat geprotesteerd heeft tegen deze deportatie.

Dat deze deportaties in strijd zijn met de volkenmoraal, behoeft feitelijk niet aangetoond, wanneer blijkt dat ze in strijd zijn met een wettelijk voorschrift.

De deportaties zijn uitgedacht om de volksziel te doden, in tegenstelling tot de Spaanse auto da fé's waarbij de zielen der ketters gespaard bleven.

Om eigen barbaarsheid te verdedigen, worden de mogendheden der Entente beschuldigd de zachtheid der oorlogvoering te hebben tegengewerkt.

Spreker wijst er op, dat in Duitsland zelfs geen vrouw of kind is geweest, die tegen de deportatie haar stem durfde verheffen.

Dit was toch wel het geval met Engeland, door de behandeling der vrouwen in de concentratiekampen. Lloyd George was een van hen, die met gevaar voor eigen leven de Engelsen hierop wezen.

Met enkele treffende voorbeelden wijst spreker dan op het verschil in mentaliteit tussen de Duitse en Franse volkeren.

De Duitse staat eist van zijn onderdanen een dergelijke onderworpenheid, dat zij zich niet meer in de mentaliteit van andere volkeren kunnen indenken.

Hoe ziek hun mentaliteit is, blijkt het beste uit het verzoekschrift der 93 hoogleraren, die riepen, dat Es nicht wahr ist, hoewel ze wisten, dat het wel waar was.

Laat de Duitse natie erkennen, dat de wil tot vrijheid sterker is dan de wil tot knechting.

Na het eindigen van zijn rede, waarop luid applaus volgde, zette spreker nog eens in het kort het standpunt van de Bond van Neutrale Landen uiteen. Spreker wekte op tot aansluiting.

Vervolgens kwam als spreker de heer dr. Terwagne, Belgisch kamerlid, die in het Frans de deportatie der Belgen besprak en fel veroordeelde.

Spreker wenste de Bond van Neutralen geluk met zijn optreden, waardoor het de eer redde van Holland (applaus).

Antwerpse en Brusselse dokters hebben spreker verklaard, dat de kinderen thans slechts 50 procent van de noodzakelijke voeding ontvangen.

Vervolgens deelde spreker ergerlijke voorbeelden mede, die zich voorgedaan hebben bij de deportatie, o.a. in de provincie Namen, waarbij moord en beroving der gedeporteerden geen zeldzaamheid zijn gebleken.

Verschillende bewoners hebben spreker dit bevestigd.

Toch wordt dit in neutrale landen niet geloofd en ontkend.

Spreker gaf hierna verschillende mededelingen over het binnendringen der Duitsers in vreedstijd in België.

Alles wat gebeurd is, het verwoesten, het platbranden van België en thans de deportatie der Belgen, geschiedt nota bene voor het welzijn van de Belgen! Menigmaal wordt in twijfel getrokken of het nut heeft te protesteren tegen een dergelijke schandelijke handelswijze. Het is de plicht hiertegen te protesteren, roept spreker uit en hiervoor komt de Bond de eer voor Holland toe (applaus).

Nog gaf spreker diverse staaltjes van het optreden van de Duitse autoriteiten tegenover de gedeporteerden.

De Duitsers beweren papieren te hebben gevonden, waaruit moet blijken, dat België zich reeds voor de oorlog verkocht zou hebben. Maar deze zijn vervalst.

Tenslotte bracht spreker de Bond dank voor het protest tegen de deportatie en wenste hem er geluk mee. Hulde bracht spreker in het bijzonder ook aan Engeland en memoreerde de houding der geallieerde landen in het algemeen, tegen de deportatie aangenomen.

Spreker deed voorlezing van een brief van Roosevelt, waarin deze protesteerde tegen de deportatie. Uitvoerig beschreef spreker de houding van Zwitserland en Zweden en ook van Holland, herinnerde aan de meting te Amsterdam, bracht hulde aan de rede van de heer Duys in de tweede kamer en de houding van onze regering (applaus).

De deportatie is niet alleen een militaire maatregel, ze is eveneens een dwangmaatregel.

Ook spreker treedt in een beschouwing van de Duitse mentaliteit.

Spreker eindigde zijn luid toegejuichte rede met een peroratie op het recht, zonder hetwelk geen beschaving mogelijk is.

De voorzitter van de afdeling, de heer dr. H. J. Kessler, wees hierna nog op het gevaar, dat de Nederlanders van de zijde van Duitsland dreigt. De moraal van Duitsland blijkt uit zijn daden nog lager te staan dan die van het minst beschaafde land.

Voor ons Nederlanders, zegde spreker, is het een ernstige plicht, de invloed van die moraal na te gaan, waar we genoodzaakt zullen zijn met dat land in relatie te blijven.

De Duitsers, betoogde spreker, zijn zielsziek. De pogingen om hen te genezen hebben tot heden gefaald. Ze zien zelf niet in, dat zij ziek zijn. Slechts een dergelijk inzicht zou tot genezing kunnen leiden. In afzienbare tijd behoeft men op een genezing niet te rekenen. Maar de ziekte is besmettelijk en dreigt door omgang te worden overgebracht. Daarvoor moet worden opgepast en er moet gewezen worden op het gevaar dat dreigt. Reeds te veel is onder Duitse invloed gebracht. Stelselmatig moet men die dreigende invloed mijden. Spreker besloot met op te wekken hiertoe mee te werken en de Bond in zijn werk te steunen. Tenslotte bracht spreker aan de sprekers van deze avond een woord van hartelijke dank (daverend applaus).

In ons ochtendblad van dinsdag hebben wij aan De Vlaamsche Gedachte een mededeling ontleend omtrent de vergadering van de Vlaamse activisten, die de 4^e dezer te Brussel gehouden is. De vergadering heeft, naar men weet, het resultaat van haar beraadslaging neergelegd in een manifest aan het Vlaamse volk. In aansluiting aan hetgeen wij uit De Vlaamsche Gedachte hebben overgenomen, ontlene wij nog het volgende aan het manifest, dat wij thans in zijn geheel in de Antwerpsche Courant aantreffen.

Het manifest wekt vooreerst de Vlaamse bevolking op zich eendrachtig aan te sluiten bij de vredesbeweging: er is bloed genoeg gevloeid. Maar, zo wordt er in het manifest gevraagd, zal al het lijden, dat wij hebben doorstaan, zullen al de opofferingen, die het Vlaamse volk zich voor België heeft getroost, vruchteloos zijn? Zal het bloed van onze Vlaamse helden, die 80 procent van het Belgische leger uitmaken, tevergeefs voor hun geliefd vaderland hebben gevloeid?

Zullen de Vlamingen zowel na als voor de oorlog in hun eigen vaderland als burgers van tweede klasse behandeld worden? Zullen de belangen van Vlaanderen nog langer aan die van Wallonië worden opgeofferd? Zal Wallonië nog altijd de zuigpomp blijven, die de beste krachten van Vlaanderen opzuigt?

Neen, antwoordt het manifest, een België waarin de Vlamingen de verdrukte en verongelijkte verworpelingen zijn, mag niet hersteld worden! Tot het oude België met zijn traditionele politiek van ontvlaamsing kan niet worden teruggekeerd. De situatie van voor de oorlog mag niet worden hersteld!

Er is, zo wordt er verder in het manifest gezegd, geen situatie van voor de oorlog, geen terugkeer tot de vroegere toestand mogelijk; nu of nooit moeten de Vlamingen hun nationale bevrijding verwerven.

Wij eisen dat, spijs alle tegenkantingen en bedreigingen van Anti-Vlaamse zijde, hier of buiten het land zelf nog tijdens de oorlog geuit, die rechtvaardige en wettige maatregelen en die nationale rechten op het aanstaande vredescongres zullen erkend en gewaarborgd worden.

Wij eisen verder dat de bestuurlijke scheiding, waarmee een begin werd gemaakt met de splitsing van het ministerie van Kunsten en Wetenschappen, zo snel mogelijk in haar geheel zou worden doorgedreven door de splitsing van alle ministeries en besturen.

Wat het geweld der wapens over het lot van ons vaderland zal beslissen, kunnen wij noch voorzien, noch voorspellen, maar wij verzetten ons beslist tegen het drijven der imperialisten uit Le Havre, die vreemd grondgebied, waaronder onzijdig en onafhankelijk land, zoals Nederland en Luxemburg, willen annexeren.

Maar wat de nationale rechten van het Vlaamse volk betreft, kunnen en moeten wij klaar en duidelijk onze eisen te kennen geven, temeer daar wij de vervulling daarvan van beide oorlogvoerende partijen, volgens de uitgesproken beloften, mogen verwachten. Daarom eisen wij, dat bij de internationale regeling van de politieke verhoudingen der Europese staten in het aanstaande vredesverdrag zouden vastgelegd en gewaarborgd worden: al de maatregelen, die moeten leiden tot de volledige ontplooiing in eigen taal van onze Vlaamse nationaliteit.

Wij mogen niet langer gedogen dat de Belgische staat, met alle machtsmiddelen waarover de staat beschikt, het er op toelegt het Vlaamse volk van zijn moedertaal te beroven en het te verfransen. En daar ambtelijke invloedrijke kringen in Le Havre voortdurend dreigen na de oorlog het Vlaamse volk te willen vernietigen, moeten wij vaste zekerheid en sterke waarborgen eisen tegen deze misdadige toeleeg op onze Vlaamse nationaliteit beraamd.

Bewust van de vaderlandse plicht die op ons rust, op te komen voor het recht van Vlaanderen, onze moeder, eisen de Vlamingen, vergaderd in Vlaamse nationale landdag te Brussel, de 4^e februari 1917, alle waarborgen die aan Vlaanderen zijn volledige nationale ontwikkeling en welvaart in zijn eigen taal en naar zijn eigen wezen verzekeren.

Uit bezet België.

De Duitse overheid in de provincie Antwerpen heeft bepaald, dat de aflevering van het koper, enz., uit de huishoudens in de stad Antwerpen, alsook in de gemeenten Berchem en Borgerhout in de tijd van 12 februari af plaats moet vinden. Ze vestigt er de aandacht op, dat de afleveringsplicht zich uitstrekt tot alle voorwerpen uit koper, tin, nikkel, geelkoper, brons en tombak, die zich in de

huishoudens bevinden, alleen uitgezonderd zijn de in de bovenstaande verordening opgenoemde van de afleveringsplicht bevrijde voorwerpen.

De aflevering moet naar de politiewijken verdeeld geschieden. In elke politiewijk moeten de afleveringsplichtigen volgens de beginletter van hun naam afleveren.

In geval van vrijwillige aflevering blijven de volgende huishoudelijke voorwerpen van de afleveringsplicht bevrijd:

1. Verlichtingstoestellen;
2. Venstergrepen;
3. Sloten en handvatten aan huis- en kamerdeuren aan die zijde waar geopend en gesloten wordt;
4. Alle voorwerpen, die tot gas-, water-, elektriciteits- en verwarmingstoestellen behoren;
5. Pronkvoorwerpen uit koper, brons en geelkoper in woningen;
6. Badkachels;
7. Alle voorwerpen, waarvan de hoeveelheid van het in beslag genomen metaal minder dan een vierde deel van het totaalgewicht bedraagt of die met zulk een metaal slechts overtrokken of beplakt zijn;
8. Alle voorwerpen uit nieuwzilver, alpaan, alfenid, alsook alle verzilverde en vergulde voorwerpen.

Wordt de opvordering ter aflevering niet of niet tijdig nagekomen, dan zal de wegneming met dwang zonder schadevergoeding op kosten van de eigenaar gebeuren.

Bovendien stelt zich diegene, die de opvordering ter aflevering niet nakomt, bloot aan de bestraffing volgens paragraaf 11 van de verordening van 13 december 1916 met gevangenis tot 2 jaar en met

geldboete tot 20.000 mark door de Duitse militaire gerechtshoven en militaire bevelhebbers.

De Duitse gouverneur-generaal in België maakt bekend:

De nog niet gedorste olieozaden moeten ten laatste op 25 februari 1917 uitgedorst zijn. Alleen de Oliecentrale (Oelzentrale) kan uitzonderingen toestaan.

Wie deze verordening overtreedt, wordt met ten hoogste 10.000 mark boete of met ten hoogste 6 maanden gevangenis of met een van deze beide straffen gestraft. Terzelfder tijd zal de verbeurdverklaring van de niet uitgedorste waren uitgesproken worden.

De Duitse krijgsrechtbanken en krijgsoverheden zijn tot oordeel vellen bevoegd.

Donderdag 15 februari 1917 – avondeditie

De voedselvoorziening van België.

Het Duitse gezantschap deelt het volgende mede:

In tegenstelling met het Reuterbericht van 13 dezer, is van Duitse zijde aan de Amerikaanse gedelegeerden de voortzetting van hun werkzaamheid in België en Noord-Frankrijk toegestaan. Een dienovereenkomstig luidende ambtelijke nota werd reeds op 10 dezer tot de diplomatieke beschermer van het voedingswerk gericht. Verder werd aan de Amerikaanse gezant te Brussel overgelaten of hij tot de centrale leiding van het voedingswerk wilde toetreden. Overigens hebben de Duitse autoriteiten verklaard, in het vervolg,

evenals vroeger, elke vordering van de Commission for Relief in België te zullen inwilligen.

Men meldt ons:

De heer Charles Magnette, senator van Luik, en grootmeester der Belgische vrijmetselarij, is uit de gevangenschap in Duitsland vrijgesteld, dank zij de tussenkomst van Amerikaanse gezant te Brussel.

De heer Magnette was verscheidene weken geleden naar Duitsland gevoerd omdat hij, in zijn hoedanigheid van grootmeester van de Belgische vrijmetselarij, een protestbrief had opgesteld tegen de wegvoering van burgers uit België en die gestuurd had aan de grootloges van de Duitse vrijmetselarij.